

[Lykketoft]

Vi siger nej til det fælles forsvar og nej til den fælles mønt, der vel under alle omstændigheder fortøner sig ud på den anden side af årtusindskiftet. Vi kræver åbenhed om EF-samarbejdet, klare afgrænsninger af, hvad EF skal beskæftige sig med, og vi lægger op til et samarbejde, der kan koncentrere sig om de store fælles udfordringer: at få standset valutauroen; at få genskabt og forbedret det hidtidige valutasamarbejde; at få taget fat for alvor på en samordnet investerings- og beskæftigelsesfremmende politik i Europa; at få taget fat på de store fælles miljøproblemer og det forpligtende samarbejde om mindstekrav, også når det gælder forholdene på arbejdsmarkedet; at få taget fat på optagelsen af nye medlemmer med fulde rettigheder, heriblandt også de øvrige nordiske lande; og at få en hurtig udvikling i det nødvendige samarbejde med og den nødvendige bistand til Central- og Østeuropa.

Vi må opfatte den modstand, der var mod Maastrichtaftalen, som en reaktion både mod lukketheden i EF og mod de for ringe resultater af det hidtidige samarbejde. Men vi må også tro, at et EF, der kan samarbejde om det væsentlige og kan få gang i beskæftigelsen, vil kunne genvinde den folkelige opbakning i Europa.

Både hjemme og ude er arbejdsløsheden jo den store økonomiske og sociale katastrofe. Der er ikke noget, der er lettere end at appellere til modløshed, og jeg tror i virkeligheden, at de fleste mennesker har en opgivende holdning over for arbejdsløsheden og tvivler på, at vi fra politisk side kan gøre ret meget. Mange har svært ved at forestille sig, hvor de nye job skal komme fra. De oplever, hvordan arbejdspladser i industrien forsvinder og erstattes af nye maskiner og ny teknologi, og netop i denne tid oplever vi uge for uge en trøstesløs stigning i ledighedstallet. Vi ser, hvordan helt nye faggrupper, f.eks. de ansatte i den finansielle sektor, nu også rammes af massefyringer.

Regeringen har vel også gennem de sidste fem år givet næring til modløsheden ved at fremstille massearbejdsløsheden som en naturkatastrofe, fordi der har været nulvækst, specielt i Danmark, og desværre mener jeg også, at nationalbankdirektøren på det sidste har givet modløsheden en urimelig aura af videnskabelighed. Men i Socialdemokratiet er vi overbevist om, at arbejdsløshed er noget menneske-

skabt, som kan fjernes ved en fælles indsats – ikke fordi vi tror, det går nemt, ikke fordi vi tror, det går hurtigt, eller fordi vi tror, det er noget, Danmark helt alene kan klare på egen hånd – men så sent som på vores sommergruppemøde i august gav vi i oplægget »Den gode cirkel« en realistisk anvisning på, hvordan Danmark kan mere end halvere ledigheden og komme et godt stykke hen ad vejen til fuld beskæftigelse inden årtusindskiftet.

Jeg vil gøre særlig meget ud af dette dokument, for jeg kunne konstatere af de sproglige detaljer, at det mere end noget andet har inspireret statsministeren til at holde en anden åbningstale i år end de tidligere år. Nu er det også statsministerens opfattelse, at vi skal skifte kurs i Danmark, ikke bare holde fast som sidste år. Vi er selvfølgelig ikke spor utilfredse med, at statsministeren har botaniseret i den socialdemokratiske have for at få inspiration til et kursskift. Vi har ikke noget som helst ønske om at få patent på den rigtige politik, vi er glade og lykkelige, hvis andre når til det samme resultat som vi. Men jeg vil som sagt godt gøre lidt mere ud af »Den gode cirkel«s tankegang.

Vi peger på, at olie- og gasindtægterne har ændret Danmarks situation, så vi nu har et overskud på 20 mia. kr. på betalingsbalancen i stedet for et underskud på 20 mia. kr. Til trods for den internationale lavkonjunktur giver det os et ekstra råderum, hvor vi kan give økonomien et stærkt og velrettet spark i den rigtige retning, og det er nu, vi skal gøre det. Vi ved godt, at i en markedsøkonomi er det langt fra på alle områder, at politiske beslutninger kan sparke aktivitet i gang, men vi kan sætte titusinder af job i værk ved at fremrykke samfundsinvesteringer og kombinere rentestøtte, statsgarantier og krav om at fremme en række private investeringer. Og hvis vi laver den rigtige blanding, hvis vi også har et tilstrækkeligt stort indslag af private investeringer, kan vi føre denne politik samtidig med, at vi nedbringer underskuddet på de offentlige finanser.

På grundlag af »Den gode cirkel«s politik har Socialdemokratiet gennem de seneste uger fremlagt en række detaljerede forslag, der kan udmønte disse tanker. Vi har gjort det på byggeriets område med reparation og vedligeholdelse, med byfornyelsesindsats. Vi har gjort det inden for den offentlige bygge- og anlægs-